

Exposició Itinerant:

LOGICOFOBISTES

1936. El Surrealisme com a revolució de l'esperit

Del 8 de març al 29 d'abril de 2018
A la Sala d'exposicions temporals del Museu de Granollers

Inauguració: divendres 9 de març, a les 7 de la tarda

Museu de Granollers
Carrer d'Anselm Clavé, 40-42
08401 Granollers
93 842 68 40
www.museugranollers.org
www.facebook.com/museudegranollers

1.- Crèdits

Comissariat: Josep Miquel Garcia. Fundació Apel·les Fenosa
Disseny de l'exposició: Estudi Nix. Disseny gràfic, comunicació visual
Itinerància: Indecor
Maquetació plafons i elements de difusió: Comunicació Diputació de Barcelona
Coordinació itinerància: Oficina de Patrimoni Cultural. Diputació de Barcelona

Patrocini: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura / Diputació de Tarragona /
Ajuntament del Vendrell

2. Presentació de l'exposició

L'exposició pretén evocar la mostra LOGICOFOBISTA que va tenir lloc a la llibreria Catalunya l'any 1936, just abans de l'esclat de la guerra civil. L'interès del projecte rau en la rellevància d'aquesta generació segona del surrealisme, que no va poder consolidar-se per motiu de la guerra i l'exili posterior. També vol commemorar el centenari del naixement del pintor Viola, company d'Apel·les Fenosa en els anys d'exili, i signant del manifest Logicofobista.

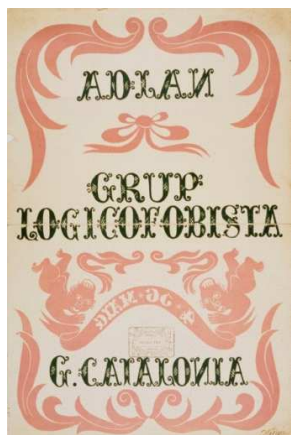
El comissari de l'exposició ha realitzat un procés de recerca de tots els artistes, així com de les obres que van ser presents en l'exposició original.

L'exposició va acompanyada d'una publicació que reconstrueix la mostra en la seva totalitat.

L'exposició dedicada al grup dels LOGICOFOBISTES es va presentar a la Fundació Apel·les Fenosa del Vendrell on es va poder visitar fins a finals d'agost de 2016.

3.- Contingut de l'exposició

1.- LA CIUTAT: BARCELONA. ELS PROMOTORS : ADLAN

L'Associació d'AMICS DE L'ART NOU (ADLAN) s'havia constituït a Barcelona el 23 d'octubre de 1932, amb un comitè directiu format per Joan Prats, Eduard Montenys i Daniel Planes, substituïts aquests darrers més endavant per Joaquim Gomis i Josep Lluís Sert. Els estatuts s'aprovaven el 9 de novembre i entre els seus membres destaquen personalitats com J.V. Foix, Montanyà, Sebastià Gasch, Joan Miró, Salvador Dalí, Angel Ferrant, Robert Gerhard, Montserrat i Núria Isern o Carles Sindreu. La seva primera seu estava ubicada al 99 del Passeig de Gràcia, compartida amb el GATCPAC. Després passarien a un local del carrer Consell de Cent. Els seus objectius eren la protecció i el desenvolupament de l'art, sigui quina sigui la seva manifestació. La primera

activitat va ser un concurs d'objectes de fira, però les més reeixides varen ser el número de Nadal de la revista *D'ací d'allà* de 1934, i la *mostra Picasso* de 1936.

ADLAN patrocina exposicions d'Àngel Ferrant (galeria Syra, gener de 1933), de Calder (Syra, febrer de 1933), de Joan Miró (a l'apartament de Sert, el juny de 1933 ; a la llibreria Catalònia el febrer de 1934 i a la galeria Syra, el mateix any), de Salvador Dalí (llibreria Catalònia, desembre de 1933 i octubre de 1934), d'Àngel Planells (Catalònia, novembre de 1934), dels tres escultors Sans, Marinell i Eudald Serra (a la Catalònia, el març de 1934), de Hans Arp i Man Ray (a la joieria Roca, el març i maig de 1935 respectivament). Les dues darreres exposicions serien la de Picasso, a la sala Esteve el gener de 1936 i la "**Logicofobista**", el maig del mateix any.

2.- LA SALA : LLIBRERIA CATALÒNIA

Antoni López Llausàs havia nascut a Barcelona l'any 1888. El seu pare, Innocenci López, estava al capdavant de la llibreria Espanyola i es dedicava també a l'edició de diverses iniciatives, com *l'Esquella de la Torratxa* o *La Campana de Gràcia*. Dotat d'un caràcter emprenedor, Antoni López integrà la publicitat com a complement de les edicions familiars. Per iniciativa pròpia, instal·là un nou negoci d'impressor i, posteriorment, l'any 1924, va obrir conjuntament amb Manuel Borràs i Josep Maria Cruzet la primera seu de la llibreria Catalònia a la Plaça Catalunya, a la vorera que va de les Rambles al Portal de l'Àngel, on permetia els curiosos fullejar els llibres que oferia a la venda. Va crear la Biblioteca Literària i la Biblioteca Catalònia, l'ambiciosa *Història de Catalunya* de Rovira i Virgili, els *Quaderns Blaus*, la Biblioteca Univers i el Diccionari de la Llengua Catalana. Després de la reforma de la Plaça Catalunya, la llibreria es traslladà a la Ronda de Sant Pere número 3, on es va fer la mostra *Logicofobista*.

Antoni López Llausàs va estar vinculat al món de les arts. El 1927 imprimia "*La Nova Revista*" i els 1928 la "*Gasetta de les Arts*", que dirigia Joaquim Folch i Torres. La revista més significativa va ser, sens dubte, "*D'ací d'allà*", que va tenir seu a la llibreria Catalònia, sota la direcció de Carles Soldevila i les col·laboracions de Sagarra, López Picó, Arderiu, Garcés, Riba, Gassol, Carner, etc..

Als baixos de la llibreria, va obrir un espai d'exposicions que encarregà al vell Josep Dalmau, que havia tancat la seva galeria del Passeig de Gràcia. La sala va obrir les portes el desembre de

1933 amb una exposició de Salvador Dalí, patrocinada per ADLAN. Dalí tornaria a exposar a la Catalunya del 2 al 4 d'octubre de 1934, aquesta vegada cinc pintures que després viatjarien a Nova York

Dalmau era un home vell, sense l'energia dels seus millors temps. El seu prestigi, però, va dotar la sala d'una carisma que va anar acompanyat d'artistes vinculats al surrealisme. Àngel Planells hi va exposar el novembre de 1934, i els tres escultors deixebles d' Angel Ferrant: Ramon Marinel·lo, Jaume Sans i Eudald Serra. Després vindria l'exposició **Logicofobista**.

3.- PAUL ELUARD. L'IRRADIADOR.

El projecte de l'exposició logicofobista es va congriar a rel de la visita de Paul Eluard a Barcelona, amb motiu de l'exposició que la Sala Esteve va inaugurar el 13 de gener de 1936.

Paul Eluard arriba amb la seva dona Nusch a Barcelona després de la inauguració. La parella s'instal·la al Nouvel Hotel, Carrer de Santa Anna, 18-20.

El dia 17 de gener, divendres, tres dies més tard de la seva arribada, Paul Eluard fa la seva primera conferència a la Sala Esteve amb el títol : "Picasso segons Eluard, segons Breton i segons ell mateix". Tres dies més tard, el 20 de gener, Eluard fa una sessió de lectura de la seva obra a la llibreria Catalunya, organitzada pels Amics de la Poesia. El 23 de gener de 1936, Eluard fa una conferència a l'Ateneu Enciclopèdic Popular sobre "surrealisme", i l'endemà torna a aplegar els interessats a la Sala Esteve.

En una carta a Man Ray indica: "Le Surréalisme conquérís Barcelone. Avant de partir , je réunis tous les volontaires !!!!!!!!!!! "(El Surrealisme conquereix Barcelona. Abans de marxar, aplego tots els voluntaris !!!!)

4.- L'EXPOSICIÓ

L'exposició logicofobista es va ajornar diverses vegades. La inauguració es va preveure pel 15 d'abril, però finalment es va obrir el 4 de maig.

Relació de les obres de l'exposició de maig de 1936:

Artur Carbonell 1. Interior, 2. Paisatge assassinat, 3. Òrbita

Leandre Cristòfol 4. Peix damunt la platja, 5. Nit de lluna, 6. L'aurèola astral i impassible està a punt de sortir, 7. Finestra

Àngel Ferrant, 8. Composició, 9. Dibuix

Esteve Francès 10. Maria és casadora, 11. De la mar sorgeix un mal son, 12. Xipre –remei o el complex del dictador

A. Gamboa-Rothwoss 14. Pensaments claustrals de Josafat Jockey, 15. Records dels ocells sentimentals, 16. Enterrament

A. G. Lamolla. 16. L'espectre de les tres gràcies dins l'aura subtil, 17. Madrèpora onírico-plàcida, 18. Tubèrcul incúbic tot esperant l'hora seca, 19. Per les planícies implacables passa alguna cosa, 20. Carícia oviforme, 21. Abraçada aeri-plàstica sense perífrasi

Ramon Marinell, 22. Cap crepuscular, 23. Els meus records d'adolescent, 24. Noies que es besen, 25. Les dues amigues (cristal.lització)

Joan Massanet, 26. Rastre fatídic del simulacre sòlid

Maruja Mallo, 27. L'empremta, 28. Granotes i excrements

Àngel Planells , 29. Natura morta (el silenci s'ha fet concret), 30. La dona impúdica, 31. L'arpa de Napoleó

Jaume Sans, 32. Camagüey

Nadia Sokolova , 33. La boira

Remedios Varo, 34. Lliçons de costura, 35 Accidentalitat de la dona violència, 36. La cama alliberadora de les amibes gegants.

Joan Ismael, 37. L'arpista tot improvisant, 38. En arribar Clotilde, 39. Va arribar quan jo l'esperava

5.- ELS SIGNANTS DEL MANIFEST. CASSANYES I VIOLA

Magí Cassanyes i Josep Viola signen el Manifest, primer i únic de la mostra, que es reproduïx en el catàleg:

«El Surrealisme - escriu Viola en el catàleg de l'exposició Logicofobista - , aspecte dialècticament antitètic dins la concepció sintèticament global que és el Logicofobisme, s'oposa a tota expressió artística i considera la poesia com a activitat de l'esperit. En la seva recerca del meravellós, sorprenent i excepcional, no és pas evasionista en si, sinó que, tot abastant el concretament poètic, tendeix a precipitar l'actual crisi de consciència, mostrant-se essencialment com a expressió de la revolució permanent de l'esperit.»

«El Surrealisme és, a la vegada, nova noció de la poesia i un mètode nou de coneixença.»

Els originals exposats en aquesta mostra pertanyen a la Fundació Apel·les Fenosa del Vendrell, a la Generalitat de Catalunya i a col·leccions particulars.

Apel·les Fenosa. Retrat de Paul Eluard
Picasso. Dibuix de Paul Eluard
Leandre Cristòfol. Composició
Antoni G. Lamolla. Pintura
Antoni G. Lamolla. Composició
Antoni G. Lamolla. Composició
Antoni G. Lamolla. Paràbola blava
Antoni G. Lamolla. Sense títol
Tres dibuixos d'Àngel Planells
Andreu Gamboa-Rothvoss. Parella
Andreu Gamboa-Rothvoss. Músics
Andreu Gamboa-Rothvoss. Figura femenina

Projecte itinerant

L'exposició reconstrueix l'exposició LOGICOFOBISTA que va tenir lloc a Barcelona, a la llibreria Catalònia, el maig de 1936. L'esclat de la Guerra va significar un tall a les expectatives de projecció d'aquest grup surrealista. La majoria dels artistes varen haver d'exiliar-se i les obres varen desaparèixer en la seva major part.

Un dels interessos de la mostra actual és la identificació de les obres desaparegudes, així com de la descripció de la personalitat d'alguns dels logicofobistes, a hores d'ara desconeguts.

Durant aquesta itinerància l'exposició ha visitat:

- Ca l'Arenas de Mataró, on es va complementar amb l'exposició que va dur el títol "*Jaume Sans (1914-1987). La seducció de les avantguardes*"
- Museu d'Art de Sabadell, on la seva exhibició va servir per recuperar la figura i l'obra d'Andreu Gamboa-Rothvoss, artista nascut a Sabadell i amb una llarga trajectòria, tot exposant-se obres pertanyents de la família de l'artista i a col·leccions particulars.
- Museu Abelló de Mollet del Vallés, on es van exposar com acompanyament de la mostra d'obres de Josep Viola, propietat del mateix museu.
- Museu de Maricel de Sitges, aquí l'exposició es va ampliar amb diferents obres cedides per particulars i que feien referència a Artur Carbonell.

Més informació a:

<http://www.diba.cat/web/opc/logicofobistes>